

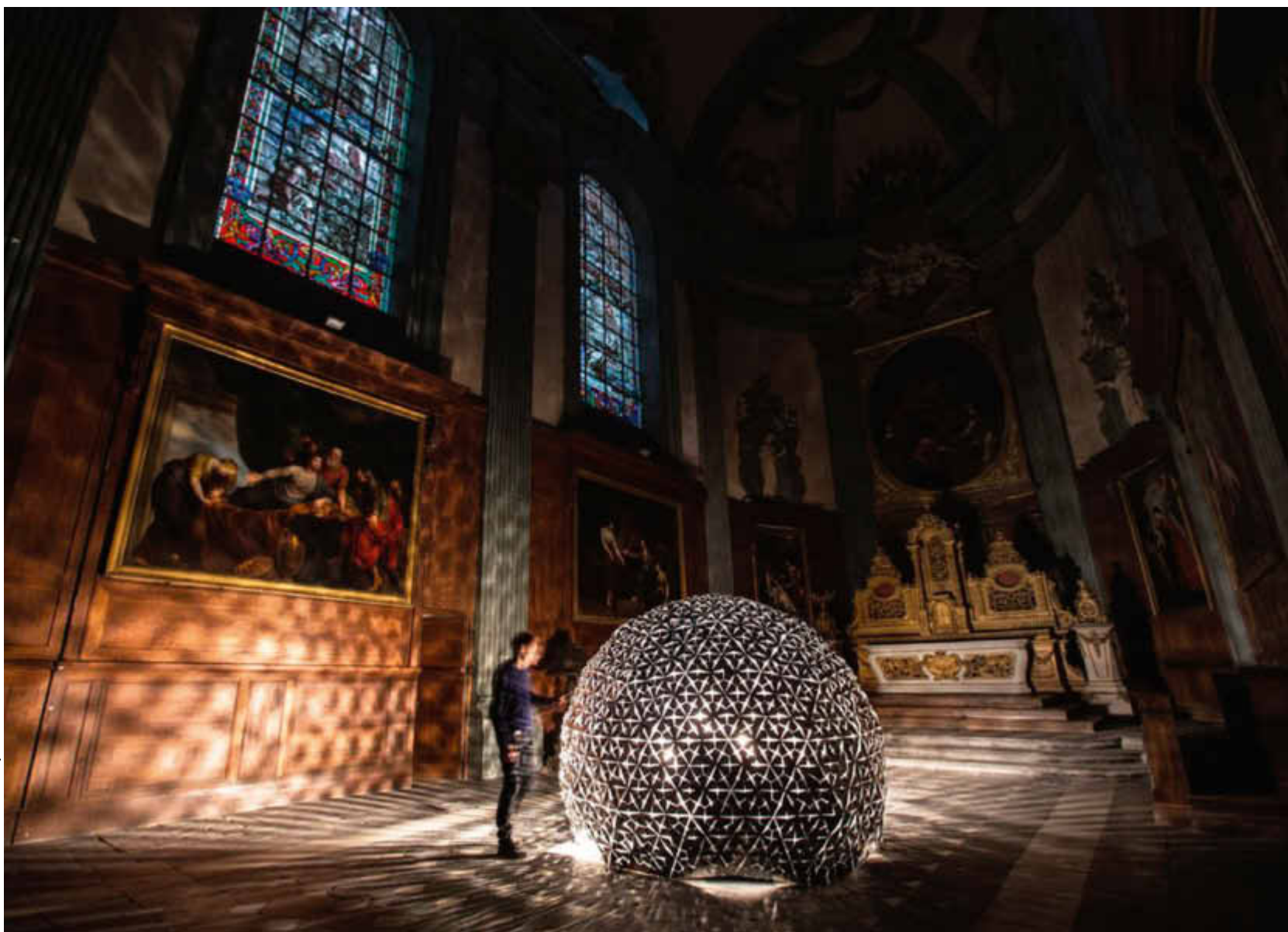
techno poetry



Interactieve mode, een energieopwekkende dansvloer, een ultraslimme snelweg. Met zijn futuristische installaties slaat kunstenaar Daan Roosegaarde een brug tussen de fysieke en virtuele wereld. 'Zodat de mens méér mens kan zijn.'

tekst ELSBETH GRIEVINK fotografie STUDIO ROOSEGAARDE





Links onder *Crystal*, een interactief kampvuur van ledlampjes, waarmee je kunt spelen of die je kunt spelen. Hier in première in 2012 bij EYE Amsterdam. Permanente installatie bij Strijp-S, in Eindhoven.

Boven *Lotus Dome* werd ontworpen voor de inwoners van Lille om het mooie, maar ongebruikte Renaissancegebouw nieuw leven in te blazen.

Tijdens zijn postdoctorale architectuuropleiding aan het Berlage Instituut was Daan Roosegaarde (1979) een vreemde eend in de bijt. Zijn afstudeerproject – een interactieve wand die reageert op geluiden en bewegingen van mensen – week nogal af van wat klasgenoten deden. Hij hoefde niet zo nodig een gebouw neer te zetten met zijn naam erop. Liever dacht hij na over de toekomst. ‘We leven in een tijd waarin de fysieke wereld steeds generieker, steeds onpersoonlijker wordt. Winkelstraten bijvoorbeeld zien er overal hetzelfde uit. Tegelijkertijd speelt ons gevoelsleven zich meer en meer af in de virtuele wereld, in *clouds*. Ik vind het een uitdaging om die fysieke en virtuele werelden dichter bij elkaar te brengen. Zodat de mens méér mens kan zijn.’ Toch is het Roosegaarde die uiteindelijk het meest bouwt van zijn hele klas. Terwijl de architectuurwereld door de crisis compleet op zijn gat ligt, komt hij met het ene na het andere

opzienbarende project op de proppen. En, nog belangrijker, hij weet ze uit te voeren. Geen bouwprojecten in de oorspronkelijke zin van het woord – vaak komt er geen baksteen aan te pas – maar innovatieve installaties waarin hij de ‘echte’ en virtuele wereld, maar ook natuur en architectuur, met elkaar laat versmelten. *Techno poetry*, zoals hij het zelf noemt. Van interactieve mode en energieopwekkende dansvloeren tot zelfdenkende snelwegen: zijn projecten bieden willekeurige voorbijgangers een zintuiglijke ervaring die ze niet snel zullen vergeten. Dat doet hij allang niet meer in zijn eentje. In zijn studio’s in Waddinxveen en Shanghai zijn dagelijks acht tot twintig mensen – ontwerpers, architecten, ingenieurs, software-experts – aan het werk onder de naam Studio Roosegaarde. Deze zomer realiseert de studio in Nederland twee splinternieuwe projecten: *Smart Highway* en *Windmills*.



SMART HIGHWAY

De *Smart Highway* is een futuristische snelweg die voorziet in verschillende behoeftes van de automobilist. Als het goed is, kunnen we deze zomer in Brabant over het eerste stuk snelweg rijden dat oplicht in het donker. Lantaarns zijn daar niet langer nodig. Hoe dat kan? Door de ijskristallen die zich in de verf op de weg bevinden. Overdag absorberen ze licht, waardoor ze 's nachts tien uur lang kunnen blijven gloeien. Ook denkbaar: een wegdek dat zelf aangeeft of het glad is. Of een wegdek waarop elektrische auto's zichzelf al rijdend opladen. Het principe is eigenlijk hetzelfde als dat van de Sustainable Dancefloor, een project van Roosegaarde uit 2008. Deze dansvloer haalt energie uit de bewegingen van het dansende publiek. Roosegaarde: 'Ik vind het mooi als de ontwerper infiltreert in een discipline die zo gortdroog is als wegebouw. Juist op die gebieden is behoefte aan creativiteit, aan ideeën. Dat is pionierschap: nadenken over de toekomst, hoe het beter kan. Dat bouwbedrijf Heijmans toekomst ziet in dit project, en dus investeert in een eerste stuk snelweg dat zichzelf verlicht, is hét bewijs dat kunst geen linkse hobby is.'

WINDMILLS

Het grootste project van Studio Roosegaarde is *Windmills*: een kunstwerk van maar liefst 7,5 kilometer lang, dat deze zomer aan de Randstedelijke horizon zal prijken. Roosegaarde verbindt de wieken van windmolens aan elkaar door lijnen van licht. Wanneer de wieken gaan draaien, ontstaat een bijzonder schouwspel van complexe figuren in de lucht. Een indrukwekkend *landmark* in het Hollandse landschap, dat zichzelf voorziet van energie.

LOTUS DOME

Een goed voorbeeld van Roosegaardes technopoëzie is de Lotus Dome, die hij bouwde in een renaissancekerk in Lille. Met folie, lampen, sensors, software en andere media laat hij bezoekers de kathedraal waarin ze zich bevinden nog intenser beleven. Het folie reageert namelijk op warmte, en dus op mensen. Kom je dichtbij, dan openen er figuren in het folie, waardoor er lichtvlekken ontstaan op de bestaande architectuur. Neem je afstand, dan sluiten ze. Roosegaarde: 'Dit is een van mijn favoriete projecten. Het legt een link tussen oud en nieuw. Door de toepassing van nieuwe technologie valt je oog ineens op die engel op de muur van de kathedraal die daar al eeuwen zit.'

En dan zijn er nog veel meer projecten waarmee Roosegaarde de afgelopen tijd opzien baarde: een jurk die meer doorschijnt naarmate de draagster meer opgewonden raakt. Een 'slimme muur' waarin verborgen ventilatoren lucht blazen naar voorbijgangers. Een digitaal kampvuur van ledlampen. Het project *Dune* dat van een wandeling door de niet al te feestelijke Maastunnel een genot maakte. Op de een of andere manier weet Roosegaarde vandaag altijd al wat we morgen interessant gaan vinden. 'Daar heb ik wel een voelspriet voor, ja. Maar het komt ook door heel veel lezen en reizen, waardoor ik altijd net een stapje voor ben op de rest.' studioroosegaarde.net

Links *Sensor Valley*, ook wel 'knuffelpalen', in Assen.

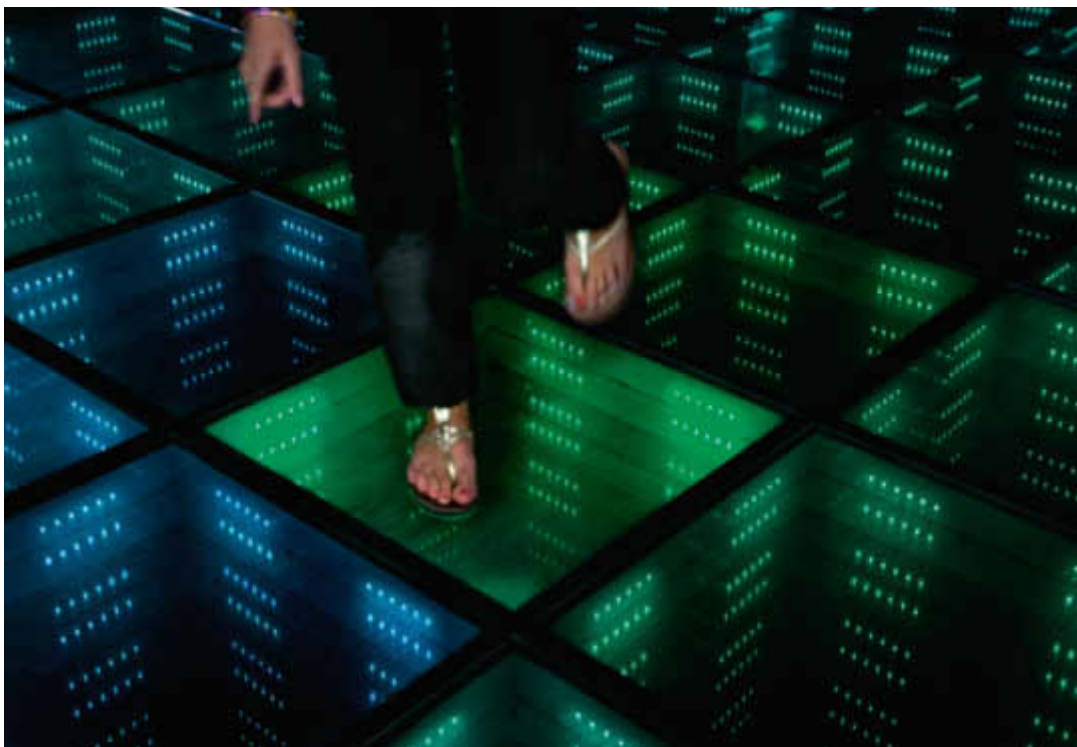
Rechts project *Dune*, in de Maastunnel.

Onder jurk *Intimacy*, waarbij de transparantie van de stof verandert aan de hand van je hartslag.





'Ik infiltreer graag in een discipline die zo gortdroog is als wegebouw. Juist daar is behoefte aan creativiteit'



Boven *Liquid Space* is een interactief wezen dat groter, kleiner, donkerder en lichter wordt in reactie op de mensen erom heen.

Onder de *Sustainable Dancefloor* in Club WATT, Rotterdam.